<u>विधेयक संख्याः</u>

कर्णाली प्रदेश प्रशिक्षण प्रतिष्ठान (स्थापना र सञ्चालन) सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक

प्रदेश सभा सचिवालय

प्रदेश सभा भवन

कर्णाली प्रदेश, सुर्खेत

<u>उद्देश्य र कारण</u>

प्रदेश र स्थानीय तहका निर्वाचित, मनोनीत वा नियुक्त पदाधिकारी, प्रदेशस्थित संघ, प्रदेश तथा स्थानीय तहका सरकारी निकाय र संस्थानका जनशक्तिको ज्ञान, सीप र क्षमता अभिवृद्धिका लागि प्रशिक्षण, प्रशिक्षण सञ्चालन गर्ने संस्थाको नियमन र विभिन्न विषयमा अध्ययन तथा अनुसन्धान गर्न कर्णाली प्रदेश प्रशिक्षण प्रतिष्ठानको स्थापना र सञ्चालन गर्न आवश्यक भएकोले "कर्णाली प्रदेश प्रशिक्षण प्रतिष्ठान (स्थापना र सञ्चालन) सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक" तर्जुमा गरी प्रदेश सभामा पेश गरेको छु।

(राजकुमार शर्मा)
मुख्यमन्त्री
मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय
कर्णाली प्रदेश।

मितिः २०७९।१२।१०

आर्थिक टिप्पणी

कर्णाली प्रदेश प्रशिक्षण प्रतिष्ठानको स्थापना र सञ्चालन गर्न "कर्णाली प्रदेश प्रशिक्षण प्रतिष्ठान (स्थापना र सञ्चालन) सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक" तर्जुमा गरिएको हुँदा प्रस्तुत विधेयक ऐनमा रुपान्तरण भई कार्यान्वयन गर्दा प्रदेश सरकारलाई साल बसाली रुपमा आर्थिक दायित्व पर्ने व्यहोरा प्रदेश सभामा पेश गरेको छु।

(राजकुमार शर्मा)

मुख्यमन्त्री

मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय

कर्णाली प्रदेश।

मितिः २०७९।१२।१०

प्रत्यायोजित व्यवस्थापन सम्बन्धी टिप्पणी

कर्णाली प्रदेश प्रशिक्षण प्रतिष्ठानको स्थापना र सञ्चालन गर्न "कर्णाली प्रदेश प्रशिक्षण प्रतिष्ठान (स्थापना र सञ्चालन) सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक" को दफा २० उपदफा (४) अक्षयकोष सञ्चालन सम्बन्धी व्यवस्था नियममा तोके बमोजिम हुने, दफा ३४ मा नियम बनाउने अधिकार र नियम ३५ मा निर्देशिका, कार्यविधि वा मापदण्ड बनाउन सक्ने व्यवस्था समावेश गरिएको छ। माथि विभिन्न दफाहरुमा उल्लेख भए अनुसार प्रत्यायोजित व्यवस्थापन अन्तर्गत बनाइने कानूनको प्रकृति र सीमा, प्रत्यायोजित व्यवस्थापनको कारण तथा प्रत्यायोजित व्यवस्थापनबाट पर्न सक्ने प्रभावहरु देहाय बमोजिम रहेका छन् :-

क्र.सं.	विधेयकको दफा/ उपदफा	प्रत्यायोजित व्यवस्थापनको कारण	प्रत्यायोजित व्यवस्थापन अन्तर्गत बनाइने कानूनको प्रकृति र सीमा	प्रत्यायोजित व्यवस्थापनबाट पर्न सक्ने प्रभाव
१.	दफा २१ को उपदफा (४)	अक्षयकोष सञ्चालन सम्बन्धी कार्यविधिगत व्यवस्था नियममा राख्न उपयुक्त हुने भएको।	अक्षयकोष सञ्चालन सम्बन्धी कार्यविधिगत व्यवस्था नियममा तोकिने।	अक्षयकोष सञ्चालन सम्बन्धी कार्यविधि बनी प्रभावकारी रुपमा अक्षयकोष सञ्चालन भएको हुने।
२.	दफा ३४	ऐनको उद्देश्य कार्यान्वयन गर्न प्रदेश सरकारले आवश्यक नियमहरु बनाउन सक्ने।	ऐनको उद्देश्य कार्यान्वयनका लागि विभिन्न नियमहरु बनाइने।	ऐन कार्यान्वयनको लागि प्रक्रिया निर्धारण भै कार्यसम्पादन सहज आई सेवाप्रवाहमा प्रभावकारिता आउने।
३.	दफा ३५	ऐनको उद्देश्य प्रभावकारी रुपमा कार्यान्वयन गर्न विभिन्न निर्देशिका, कार्यविधि वा मापदण्ड बनाउन आवश्यक भएको।	ऐनको उद्देश्य कार्यान्वयनका लागि विभिन्न निर्देशिका, कार्यविधि वा मापदण्ड बनाइने।	कार्यसम्पादनमा सहज भई सेवाप्रवाहमा प्रभावकारिता आउने।

कर्णाली प्रदेश प्रशिक्षण प्रतिष्ठान (स्थापना र सञ्चालन) सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयकको व्याख्यात्मक टिप्पणी

दफा	दफा र शीर्षक	व्याख्यात्मक टिप्पणी
	प्रस्तावना	ऐनको उद्देश्य स्पष्ट गर्न।
१	संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ	ऐनको नाम उद्धरणका लागि सजिलो बनाउन।
२	परिभाषा	ऐनमा प्रयोग भएका लामो शब्दलाई छोटकरीमा उल्लेख गर्न र अर्थ स्पष्ट गर्न।
३	प्रतिष्ठानको स्थापना	प्रस्तावना बमोजिमको उद्देश्य हासिल गर्न कर्णाली प्रदेश प्रशिक्षण प्रतिष्ठान सम्बन्धी कानूनी व्यवस्था गर्न।
४	प्रतिष्ठान स्वशासित र सङ्गठित संस्था हुने	अविच्छिन्न उत्तराधिकारवाला स्वशासित र सङ्गठित संस्थाको रुपमा प्रतिष्ठान सम्बन्धी व्यवस्था गर्न।
५	प्रतिष्ठानको काम, कर्तव्य र अधिकार	प्रतिष्ठानको काम, कर्तव्य र अधिकार निश्चित गर्न।
६	प्रशिक्षण परिषद्	प्रतिष्ठानको सर्वोच्च निकायको रुपमा प्रशिक्षण परिषद् व्यवस्थित गर्न।
७	परिषद्को बैठक	परिषद्को बैठक सम्बन्धी व्यवस्था गर्न।
८	परिषद्को काम, कर्तव्य र अधिकार	परिषद्को काम, कर्तव्य र अधिकारलाई व्यवस्थित र निर्धारित गर्न।
९	कार्यकारी समिति गठन	प्रशिक्षण एवम् अनुसन्धान कार्यक्रमलाई व्यवस्थित र प्रभावकारी रुपमा सञ्चालन सम्बन्धी व्यवस्था गर्न।
१०	समितिको बैठक	समितिको बैठक सम्बन्धी व्यवस्था गर्न।
११	समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार	समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार सम्बन्धमा आवश्यक व्यवस्था गर्न।
१२	प्रतिष्ठानको कर्मचारी सम्बन्धी व्यवस्था	प्रतिष्ठानलाई आवश्यक पर्ने कर्मचारी सम्बन्धी आवश्यक व्यवस्था गर्न।
१३	कार्यकारी निर्देशक सम्बन्धी व्यवस्था	प्रतिष्ठानको प्रशासनिक प्रमुख र निजको नियुक्ति सम्बन्धी व्यवस्था गर्न।
१४	कार्यकारी निर्देशकको योग्यता	कार्यकारी निर्देशकको पदमा नियुक्त हुनको लागि आवश्यक योग्यता सम्बन्धी व्यवस्था गर्न।
१५	कार्यकारी निर्देशक छनौट गर्ने आधार	कार्यकारी निर्देशक नियुक्तिका लागि सिफारिस गर्दा अवलम्वन गरिने छनौटको आधार सम्बन्धी व्यवस्था गर्न।
१६	कार्यकारी निर्देशकको काम, कर्तव्य र अधिकार	कार्यकारी निर्देशकको काम, कर्तव्य र अधिकार सम्बन्धी आवश्क व्यवस्था गर्न।
१७	कार्यसम्पादन सम्झौता	कार्यकारी निर्देशकको कार्यसम्पादन प्रभावकारी बनाउन।
१८	कार्यकारी निर्देशकको पद रिक्त हुने अवस्था	कार्यकारी निर्देशकको पद रिक्त हुने अवस्था, प्रकिया र आधार सम्बन्धी व्यवस्था गर्न।
१९	प्रतिष्ठानको कोष	प्रतिष्ठानको कार्य सञ्चालन कोष सम्बन्धी स्पष्ट व्यवस्था गर्न।

२०	अक्षयकोष	प्रतिष्ठानको अक्षयकोष सम्बन्धी स्पष्ट व्यवस्था गर्न।
२१	लेखा र लेखापरीक्षण	प्रतिष्ठानको आर्थिक कारोबारको लेखापरीक्षण सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न।
२२	प्रशिक्षण पद्धति निर्धारण गर्ने	प्रतिष्ठानको प्रशिक्षणको पाठ्यक्रम, पद्धति, सामग्री तथा कार्यक्रम निर्धारण सम्बन्धी व्यवस्था गर्न।
२३	अन्य प्रशिक्षण कार्यक्रमको मूल्याङ्कन	प्रतिष्ठानले प्रदेश सरकार अन्तर्गतका अन्य निकायबाट सञ्चालन गर्ने प्रशिक्षण कार्यक्रमको मूल्याङ्कन गर्ने सम्बन्धी व्यवस्था गर्न।
२४	प्रशिक्षण पद्धति	प्रशिक्षण पद्धति सम्बन्धी व्यवस्था गर्न।
२५	प्रशिक्षण सामग्री	प्रतिष्ठानमा प्रशिक्षण उपयोगी हुने प्रशिक्षण सामग्रीको निर्धारण सम्बन्धी व्यवस्था गर्न।
२६	पाठ्यक्रम	प्रशिक्षण कार्यक्रमलाई बढी फलदायी र प्रभावकारी बनाउन सैद्धान्तिक एवम् व्यवहारिक पाठ्यक्रम सम्बन्धी व्यवस्था गर्न।
२७	नियामक निकाय	प्रदेश वा स्थानीय तहमा स्थापना हुने तालिम प्रदायक संस्थाको नियामकको रुपमा व्यवस्था गर्न।
२८	प्रतिवेदन पेश गर्नु पर्ने	प्रतिष्ठानले वार्षिक प्रतिवेदन पेश गर्ने सम्बन्धी व्यवस्था गर्न।
२९	अधिकार प्रत्यायोजन	अधिकार प्रत्यायोजन सम्बन्धी आवश्यक व्यवस्था गर्न।
३०	प्रदेश सरकारसँग सम्पर्क	प्रतिष्ठानले प्रदेश सरकार र अन्य प्रशिक्षण प्रदान गर्ने निकायसँग आवश्यक सम्पर्क र समन्वय गर्न सक्ने सम्बन्धी व्यवस्था गर्न।
३१	स्वीकृति लिनु पर्ने	प्रतिष्ठानले प्रदेश सरकारलाई आर्थिक व्ययभार पर्ने कुनै कार्य गर्नुपर्ने भएमा प्रदेश सरकारको स्वीकृति लिनु पर्ने सम्बन्धी व्यवस्था गर्न।
३२	यसै ऐन बमोजिम गरेको मानिने	ऐन प्रारम्भ हुनुअघिका काम कारबाहीहरुलाई वैधानिकता प्रदान गर्ने सम्बन्धी व्यवस्था गर्न।
३३	सम्पति र दायित्व सर्ने	ऐन प्रारम्भ हुनुअघि कर्णाली प्रदेश सुशासन केन्द्रको नाममा भएका सम्पूर्ण चल अचल सम्पत्ति र दायित्व सम्बन्धी व्यवस्था गर्न।
३४	नियम बनाउन सक्ने	ऐनको उद्देश्य कार्यान्वयन गर्न।
३५	निर्देशिका, कार्यविधि वा मापदण्ड बनाउन सक्ने	ऐनको उद्देश्य कार्यान्वयन गर्न।

कर्णाली प्रदेश प्रशिक्षण प्रतिष्ठान (स्थापना र सञ्चालन) सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक

प्रस्तावनाः प्रदेश र स्थानीय तहका निर्वाचित, मनोनीत वा नियुक्त पदाधिकारी, प्रदेशस्थित संघ, प्रदेश तथा स्थानीय तहका सरकारी निकाय र संस्थानका जनशक्तिको ज्ञान, सीप र क्षमता अभिवृद्धिका लागि प्रशिक्षण, प्रशिक्षण सञ्चालन गर्ने संस्थाको नियमन र विभिन्न विषयमा अध्ययन तथा अनुसन्धान गर्न कर्णाली प्रदेश प्रशिक्षण प्रतिष्ठानको स्थापना र सञ्चालन गर्न वाञ्छनीय भएकोले,

कर्णाली प्रदेश सभाले यो ऐन बनाएको छ।

परिच्छेद-१
प्रारम्भिक

१. **संक्षिप्त नाम र प्रारम्भः** (१) यस ऐनको नाम "कर्णाली प्रदेश प्रशिक्षण प्रतिष्ठान ऐन, २०७९" रहेको छ।

(२) यो ऐन तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ।

२. **परिभाषाः** विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस ऐनमा,-

(क) "कार्यकारी निर्देशक" भन्नाले दफा १३ बमोजिम नियुक्त कार्यकारी निर्देशक सम्झनु पर्छ।

(ख) "परिषद्" भन्नाले दफा ६ बमोजिमको प्रशिक्षण परिषद् सम्झनु पर्छ।

(ग) "प्रतिष्ठान" भन्नाले दफा ३ बमोजिमको कर्णाली प्रदेश प्रशिक्षण प्रतिष्ठान सम्झनु पर्छ।

(घ) "प्रदेश" भन्नाले कर्णाली प्रदेश सम्झनु पर्छ।

(ङ) "मन्त्रालय" भन्नाले कर्णाली प्रदेश सरकारको मन्त्रालय सम्झनु पर्छ र सो शब्दले मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयलाई समेत जनाउँछ।

(च) "समिति" भन्नाले दफा ९ बमोजिमको कार्यकारी समिति सम्झनु पर्छ।

(छ) "सङ्गठित संस्था" भन्नाले पचास प्रतिशत वा सोभन्दा बढी शेयर वा जायजेथामा नेपाल सरकार वा प्रदेश सरकारको स्वामित्व वा नियन्त्रण भएको संस्थान, कम्पनी, बैंक, समिति वा सङ्घीय कानून वा प्रदेश कानून बमोजिम स्थापित वा नेपाल सरकार वा प्रदेश सरकारद्वारा गठित आयोग, संस्थान, प्राधिकरण, निगम, बोर्ड, केन्द्र, परिषद् र यस्तै प्रकृतिका अन्य सङ्गठित संस्था सम्झनु पर्छ।

(ज) "संस्थान" भन्नाले नेपाल सरकार वा प्रदेश सरकारको स्वामित्व वा नियन्त्रण भएको सङ्गठित संस्था वा त्यस्तो संस्थाको स्वामित्व वा नियन्त्रण भएको अन्य संस्था सम्झनु पर्छ।

(झ) "स्थानीय तह" भन्नाले गाउँपालिका, नगरपालिका, उपमहानगरपालिका, महानगरपालिका र जिल्ला सभा सम्झनु पर्छ।

परिच्छेद-२
प्रतिष्ठानको स्थापना सम्बन्धी व्यवस्था

३. **प्रतिष्ठानको स्थापनाः** (१) प्रदेश र स्थानीय तहका निर्वाचित वा मनोनीत वा नियुक्त पदाधिकारी, प्रदेशस्थित संघ, प्रदेश तथा स्थानीय तहका सरकारी निकाय र संस्थानका जनशक्तिको ज्ञान, सीप र क्षमता अभिवृद्धिका लागि प्रशिक्षण, प्रशिक्षण सञ्चालन गर्ने संस्थाको नियमन र विभिन्न विषयमा अध्ययन तथा अनुसन्धान गर्न कर्णाली प्रदेश प्रशिक्षण प्रतिष्ठानको स्थापना गरिएको छ।

(२) प्रतिष्ठानको केन्द्रीय कार्यालय वीरेन्द्रनगर नगरपालिका, सुर्खेतमा रहनेछ।

(३) प्रतिष्ठानले आवश्यकता अनुसार प्रदेशको अन्य स्थानमा तालिम केन्द्र स्थापना गर्न सक्नेछ।

४. <u>प्रतिष्ठान स्वशासित र सङ्गठित संस्था हुने</u>ः (१) प्रतिष्ठान अविच्छिन्न उत्तराधिकारवाला स्वशासित र सङ्गठित संस्था हुनेछ।

(२) प्रतिष्ठानको आफ्नो एउटा छुट्टै छाप हुनेछ।

(३) प्रतिष्ठानले व्यक्ति सरह चल, अचल सम्पत्ति प्राप्त गर्न, उपभोग गर्न वा अन्य कुनै किसिमले बन्दोबस्त गर्न सक्नेछ।

(४) प्रतिष्ठानले व्यक्ति सरह आफ्नो नामबाट नालिस उजूर गर्न र प्रतिष्ठान उपर पनि व्यक्ति सरह नालिस उजूर लाग्न सक्नेछ।

५. <u>प्रतिष्ठानको काम, कर्तव्य र अधिकार</u>ः प्रतिष्ठानको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछः-

(क) प्रदेश र स्थानीय तहका सरकारी र सार्वजनिक संस्थानमा निर्वाचित, मनोनीत तथा नियुक्त पदाधिकारी र कर्मचारीको लागि प्रशिक्षण लगायतका क्षमता विकास कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने,

(ख) प्रदेश र स्थानीय तह सञ्चालन, व्यवस्थापन, विकास एवम् सुशासन लगायतका विभिन्न विषयमा अध्ययन, अनुसन्धान र परामर्श सेवा प्रदान गर्ने वा गराउने,

(ग) प्रदेशका निकाय, संघीय निकाय, अन्य प्रदेश, स्थानीय तह, अन्य निकाय र सङ्गठित संस्थाको मागमा आधारित क्षमता विकास सम्बन्धी व्यावसायीक प्रशिक्षण र अध्ययन तथा अनुसन्धान सम्बन्धी कार्य गर्ने,

(घ) प्रतिष्ठानबाट सञ्चालन हुने तालिमको पाठ्यक्रम निर्धारण गर्ने, तालिमको गुणस्तर सुनिश्चितता गर्ने र तत्सम्बन्धी प्रादेशिक मापदण्ड निर्धारण गर्ने,

(ङ) प्रदेश तथा स्थानीय सेवाका कर्मचारी वा कर्णाली प्रदेशमा कार्यरत संघीय निजामती तथा अन्य सरकारी सेवाका कर्मचारीको सेवाप्रवेश तथा सेवाकालीन तालिम सञ्चालन गर्ने,

(च) प्रदेश तथा स्थानीय तहबाट सञ्चालन गरिने वा निजी क्षेत्र र अन्य निकायबाट माग भई आएमा तालिम तथा क्षमता विकास कार्यक्रमका लागि प्रशिक्षण सञ्चालन गर्ने, विज्ञ व्यक्तिको सूची तयार गर्ने र एक्रिडिटेसन तथा सर्टिफिकेशन (प्रमाणीकरण) सम्बन्धी कार्य गर्ने,

(छ) विकास, सुशासन र समृद्धिका विविध पक्षमा नीति अनुसन्धान संस्थाको रूपमा कार्य गरी प्रदेश तथा स्थानीय तहलाई पृष्ठपोषण गर्ने र असल अभ्यासको अनुभव आदान प्रदान गर्ने वा गराउने,

(ज) विकास र सुशासन सम्बन्धमा विश्वविद्यालयका विद्यार्थीलाई इन्टर्नशीपको व्यवस्था गर्ने,

(झ) नेपाल सरकारको पूर्व स्वीकृति लिई प्रशिक्षण तथा अनुसन्धानका सम्बन्धमा अन्तर्राष्ट्रिय संघ संस्थासँग सहकार्य गर्ने, र

(ञ) निजी क्षेत्र, गैरसरकारी संस्था र अन्य संस्थाबाट त्यस्ता निकायका लागि आवश्यक जनशक्ति छनौटका लागि अनुरोध गरेमा सो सम्बन्धी कार्य गर्ने।

परिच्छेद-३

प्रशिक्षण परिषद् र कार्यकारी समितिको गठन, काम, कर्तव्य र अधिकार

६. प्रशिक्षण परिषद्: (१) प्रतिष्ठानको सर्वोच्च निकायको रुपमा देहाय बमोजिमको प्रशिक्षण परिषद् रहनेछः-

(क) मुख्यमन्त्री - अध्यक्ष

(ख) प्रमुख सचिव, प्रदेश सरकार - सदस्य

(ग) अध्यक्ष, प्रदेश लोक सेवा आयोग - सदस्य

(घ) उपाध्यक्ष, कर्णाली प्रदेश योजना आयोग - सदस्य

(ङ) प्रदेश सरकारका सचिवहरू - सदस्य

(च) स्थानीय तहका प्रमुख वा अध्यक्षहरु मध्येबाट परिषद्ले तोकेको एकजना महिला सहित दुई जना - सदस्य

(छ) मध्यपश्चिम विश्वविद्यालयले तोकेको एक जना सहप्राध्यापक - सदस्य

(ज) कार्यकारी निर्देशक - सदस्य-सचिव

(२) परिषद्को सदस्यले परिषद्को बैठकमा भाग लिए बापत प्रदेश सरकारबाट स्वीकृत मापदण्ड बमोजिमको बैठक भत्ता पाउनेछ।

७. परिषद्को बैठकः (१) परिषद्को बैठक वर्षमा कम्तीमा एक पटक बस्नेछ।

(२) परिषद्को बैठक परिषद्को अध्यक्षले तोकेको मिति, समय र स्थानमा बस्नेछ।

(३) परिषद्को बैठकको अध्यक्षता परिषद्को अध्यक्षले गर्नेछ।

(४) परिषद्को बैठकको निर्णय परिषद्को अध्यक्षले प्रमाणित गर्नेछ।

(५) परिषद्को बैठक सम्बन्धी अन्य कार्यविधि परिषद् आफैले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ।

८. परिषद्को काम, कर्तव्य र अधिकारः परिषद्को काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछः-

(क) प्रतिष्ठानबाट सञ्चालन गरिने प्रशिक्षण तथा अनुसन्धान कार्यक्रम सम्बन्धी नीति निर्धारण गर्ने,

(ख) प्रतिष्ठानको लागि आवश्यक नियम वा विनियमको मस्यौदा तर्जुमा गरी स्वीकृतिका लागि प्रदेश सरकार समक्ष पेश गर्ने,

(ग) प्रतिष्ठानको दीर्घकालीन योजना स्वीकृत गर्ने,

(घ) प्रतिष्ठानको वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम स्वीकृत गर्ने,

(ङ) वार्षिक कार्यक्रमको प्रगति समीक्षा एवम् मूल्याङ्कन गर्ने,

(च) प्रतिष्ठानबाट सञ्चालन गरिने प्रशिक्षण कार्यक्रमको पाठ्यक्रम, मापदण्ड र ढाँचा (मोडेल) स्वीकृत गर्ने,

(छ) समितिलाई आवश्यक निर्देशन दिने।

९. कार्यकारी समिति गठनः (१) प्रशिक्षण एवम् अनुसन्धान कार्यक्रमलाई व्यवस्थित र प्रभावकारी रुपमा सञ्चालन गर्न देहाय बमोजिमको कार्यकारी समिति रहनेछः-

(क) कार्यकारी निर्देशक - संयोजक

(ख) कम्तीमा नवौं तहको अधिकृत प्रतिनिधि, सबै मन्त्रालय - सदस्य

(ग) कम्तीमा नवौं तहको अधिकृत प्रतिनिधि, कर्णाली प्रदेश लोक सेवा आयोग - सदस्य

(घ) कम्तिमा नवौं तहको अधिकृत प्रतिनिधि, कर्णाली प्रदेश योजना आयोग - सदस्य

(ङ) कार्यकारी निर्देशकले तोकेको प्रतिष्ठानको एक जना अधिकृत कर्मचारी - सदस्य-सचिव

(२) समितिले आवश्यकता अनुसार सम्बन्धित विषयको विज्ञलाई समितिको बैठकमा आमन्त्रण गर्न सक्नेछ।

१०. <u>समितिको बैठकः</u> (१) समितिको बैठक आवश्यकतानुसार बस्नेछ।

(२) समितिको बैठक समितिको अध्यक्षको निर्देशनमा समितिको सदस्य-सचिवले बोलाउनछ।

(३) समितिको बैठकको अध्यक्षता समितिको अध्यक्षले गर्नेछ।

(४) समितिको बैठकको निर्णय समितिको अध्यक्षले प्रमाणित गर्नेछ।

(५) समितिको बैठक सम्बन्धी अन्य कार्यविधि समिति आफैले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ।

११. <u>समितिको काम, कर्तव्य र अधिकारः</u> (१) समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछः-

(क) परिषद्का निर्णयहरु कार्यान्वयन गर्ने वा गराउने,

(ख) प्रतिष्ठानको दीर्घकालीन योजना, वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गरी स्वीकृतिको लागि परिषद् समक्ष पेश गर्ने,

(ग) प्रतिष्ठानको स्वीकृत वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि कार्ययोजना तयार गरी कार्यान्वयन गर्ने वा गराउने,

(घ) नीति तर्जुमा, प्रशिक्षण र अनुसन्धान सम्बन्धी विषयमा नीतिगत निर्णय गर्न परिषद्लाई सहयोग गर्ने,

(ङ) प्रशिक्षण तथा क्षमता विकास सम्बन्धी विज्ञको सूची तयार गरी स्वीकृत गर्ने र प्रशिक्षण कार्यक्रमको प्रशिक्षण ढाँचा (मोडेल) तयार गरी स्वीकृतिको लागि परिषद् समक्ष पेश गर्ने,

(च) प्रतिष्ठानबाट सञ्चालित प्रशिक्षण कार्यक्रमको मूल्याङ्कन गर्ने वा गराउने,

(छ) प्रशिक्षण सम्बन्धी कार्यका लागि सम्बद्ध निकायसँग आवश्यक समन्वय तथा सहकार्य गर्ने,

(ज) प्रशिक्षणलाई कार्यमूलक तथा व्यावहारिक बनाउन विभिन्न क्षेत्रका अनुभवी व्यक्तिको सेवा आदान प्रदान गर्ने व्यवस्था मिलाउने,

(झ) प्रतिष्ठानले व्यावसायिक प्रयोजनमा प्रयोग हुने भौतिक संरचना तथा व्यावसायिक रूपमा सञ्चालन हुने मागमा आधारित प्रशिक्षण तथा अध्ययन अनुसन्धान सम्बन्धी कार्यको सञ्चालन तथा व्यवस्थापन गर्ने,

(ञ) ऐन, नियम वा विनियमको अधीनमा रही प्रशिक्षण सम्बन्धी अन्य आवश्यक कार्य गर्ने वा गराउने।

परिच्छेद-४

<u>प्रतिष्ठानको कर्मचारी सम्बन्धी व्यवस्था</u>

१२. **प्रतिष्ठानको कर्मचारी सम्बन्धी व्यवस्थाः** (१) प्रतिष्ठानलाई आवश्यक पर्ने कर्मचारी प्रदेश सरकारले उपलब्ध गराउनेछ।

(२) प्रतिष्ठानको दरबन्दी तथा संगठन संरचना प्रदेश सरकारले स्वीकृत गरे बमोजिम हुनेछ।

(३) प्रतिष्ठानका कर्मचारीको पारिश्रमिक, सेवाका शर्त र सुविधा प्रदेश निजामती सेवा ऐन बमोजिम हुनेछ।

(४) प्रतिष्ठानको स्वीकृत दरबन्दी अनुसारको रिक्त पद प्रदेश लोक सेवा आयोगको सिफारिसमा पूर्ति गरिनेछ।

१३. **कार्यकारी निर्देशक सम्बन्धी व्यवस्थाः** (१) प्रतिष्ठानको प्रशासनिक प्रमुखको रुपमा एकजना कार्यकारी निर्देशक रहनेछ।

(२) कार्यकारी निर्देशकको नियुक्ति देहायको समितिको सिफारिसमा प्रदेश सरकारबाट हुनेछः-

(क) अध्यक्षले तोकेको प्रदेश लोक सेवा आयोगको सदस्य - अध्यक्ष

(ख) सचिव, प्रशासन तथा बैठक व्यवस्थापन महाशाखा, मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय - सदस्य

(ग) सचिव, आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय - सदस्य

(३) उपदफा (२) बमोजिमको समितिको सचिवालयको कार्य मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयको प्रशासन तथा बैठक व्यवस्थापन महाशाखाले गर्नेछ।

(४) उपदफा (२) बमोजिमको समितिले कम्तीमा पन्ध्र दिनको सार्वजनिक सूचना मार्फत कार्यकारी निर्देशकको पदपूर्तिको लागि दरखास्त आह्वान गर्नु पर्नेछ।

(५) दफा १४ बमोजिमको योग्यता र दफा १५ बमोजिमको छनौटका आधारमा उपदफा (२) बमोजिमको समितिले निर्धारण गरेको छनौट विधि र मापदण्ड बमोजिम सबैभन्दा बढी अङ्क प्राप्त गर्ने तीन जना उम्मेदवारको नाम कार्यकारी निर्देशकको पदमा नियुक्तिका लागि प्रदेश सरकार समक्ष सिफारिस गर्नेछ।

(६) उपदफा (५) बमोजिम सिफारिस भएका उम्मेदवारहरुमध्येबाट प्रदेश सरकारले एकजनालाई कार्यकारी निर्देशकको पदमा नियुक्ति गर्नेछ।

(७) कार्यकारी निर्देशकको पद रिक्त भएको अवस्थामा प्रदेश सरकार वा अन्तर्गतको निकायमा कार्यरत कम्तीमा नवौं तह वा सो सरहको कर्मचारीलाई प्रदेश सरकारले कार्यकारी निर्देशकको रुपमा कामकाज गर्न खटाउन सक्नेछ।

(८) कार्यकारी निर्देशकसँग प्रदेश सरकारले मूल्याङ्कनका सूचक सहितको वार्षिक कार्यसम्पादन सम्झौता गर्नेछ।

(९) कार्यकारी निर्देशकको पदावधि पाँच वर्षको हुनेछ। कार्यकारी निर्देशक पदमा सोही व्यक्ति पुनः नियुक्त हुन सक्ने छैन।

(१०) कार्यकारी निर्देशकको पदावधि समाप्त भएमा वा पदावधि समाप्त हुनु अगावै पैसठ्ठी वर्ष उमेर पुगेमा निज सो पदमा बहाल रहन सक्ने छैन।

(११) कार्यकारी निर्देशक प्रतिष्ठानमा पूरा समय काम गर्ने प्रशासकीय प्रमुख हुनेछ र निजको पारिश्रमिक तथा सेवा सुविधा प्रदेश सरकारको सचिवले पाए सरहको हुनेछ।

१४. **कार्यकारी निर्देशकको योग्यताः** कार्यकारी निर्देशकको पदमा नियुक्त हुन देहाय बमोजिमको योग्यता हुनु पर्नेछः-

(क) नेपाली नागरिक,

(ख) कम्तीमा पैंतालिस वर्ष उमेर पूरा भएको र पैसठ्ठी वर्ष उमेर ननाघेको,

(ग) मान्यताप्राप्त विश्वविद्यालयबाट स्नातकोत्तर तह उत्तीर्ण गरी विश्वविद्यालयमा अध्यापन, अनुसन्धानका क्षेत्रमा कम्तीमा दश वर्ष काम गरेको अनुभव भएको वा नेपाल सरकार वा प्रदेश सरकारको राजपत्राङ्कित प्रथम श्रेणी वा सो सरहको पदबाट सेवा निवृत्त भई कम्तीमा एक वर्ष अन्य कुनै सार्वजनिक पद धारण नगरेको,

(ग) सार्वजनिक पदमा बहाल रहँदा महालेखा परीक्षकको कार्यालयबाट औंल्याइएको कुनै बेरूजु बक्यौता बाँकी नभएको,

(घ) नैतिक पतन देखिने फौजदारी कसुरमा सजाय नपाएको, र

(ङ) प्रचलित कानून बमोजिम दामासाहीमा नपरेको।

१५. **कार्यकारी निर्देशक छनौट गर्ने आधारः** दफा १३ को उपदफा (२) बमोजिमको समितिले कार्यकारी निर्देशक नियुक्तिका लागि सिफारिस गर्दा देहायका छनौटका आधारमा गर्नेछः-

(क) शैक्षिक योग्यता र अनुभव,

(ख) व्यावसायिक कार्ययोजना,

(ग) प्रस्तुतीकरण,

(घ) अन्तरवार्ता।

१६. **कार्यकारी निर्देशकको काम, कर्तव्य र अधिकारः** कार्यकारी निर्देशकको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछः-

(क) परिषद् तथा समितिको निर्णय एवम् निर्देशन कार्यान्वयन गर्ने वा गराउने,

(ख) प्रतिष्ठानको दीर्घकालीन नीति, योजना र वार्षिक कार्यक्रम तथा बजेट समिति मार्फत स्वीकृतिको लागि परिषद्मा पेश गर्ने,

(ग) परिषद्बाट स्वीकृत प्रतिष्ठानको दीर्घकालीन योजना र वार्षिक कार्यक्रमको कार्यान्वयन गर्ने वा गराउने,

(घ) प्रतिष्ठानको प्रगति विवरण समय समयमा समिति समक्ष प्रस्तुत गर्ने,

(ङ) प्रतिष्ठानको प्रशिक्षण कार्यक्रमको आन्तरिक मूल्याङ्कन गर्ने वा गराउने, र

(च) प्रतिष्ठान सम्बन्धी अन्य कार्य गर्ने वा गराउने।

१७. **कार्यसम्पादन सम्झौताः** (१) कार्यकारी निर्देशकले नियुक्ति भएपछि सूचक सहितको प्रतिष्ठानको व्यावसायिक योजना प्रदेश सरकारको प्रमुख सचिव समक्ष पेश गर्नु पर्नेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम पेश गरेको व्यावसायिक योजनाको आधारमा कार्यकारी निर्देशकले प्रदेश सरकारको प्रमुख सचिव समक्ष मन्त्रालयले निर्धारण गरेको ढाँचामा मापनयोग्य कार्य सम्पादन सम्झौता गर्नु पर्नेछ।

(३) प्रदेश सरकारको प्रमुख सचिवले उपदफा (२) बमोजिमको कार्य सम्पादन सम्झौता अनुसार कार्यकारी निर्देशकबाट कार्य सम्पादन भए नभएको अर्धवार्षिक र वार्षिक रुपमा मूल्याङ्कन गर्नेछ।

(४) उपदफा (३) बमोजिमको मूल्याङ्कनबाट कार्यकारी निर्देशकको कार्य प्रगति असी प्रतिशत भन्दा कम भएमा निजको कार्यसम्पादन स्तर सन्तोषजनक नभएको मानिनेछ।

१८. **कार्यकारी निर्देशकको पद रिक्त हुने अवस्था**: (१) देहायको अवस्थामा कार्यकारी निर्देशकको पद रिक्त हुनेछः-

(क) निजले आफ्नो पदबाट राजिनामा दिएमा,

(ख) निजको मृत्यु भएमा,

(ग) निजको पदावधि पूरा भएमा,

(घ) निजको कार्यसम्पादनस्तर सन्तोषजनक नभई प्रदेश सरकारले हटाएमा,

(ङ) निजले विदेशी राष्ट्रको स्थायी आवासीय अनुमति पत्र लिन आवेदन दिएमा,

(च) निजको उमेर पैसठ्ठी वर्ष पूरा भएमा,

(छ) निजले फौजदारी कसूरमा अदालतबाट सजाय पाएमा,

(ज) निजले खराब आचरण गरेमा वा इमान्दारीपूर्वक आफ्नो पदीय कर्तव्यको पालना नगरेमा, र

(झ) बदनियतपूर्वक काम कारबाही गरेको कारण प्रदेश सरकारद्धारा गठित छानबिन समितिको सिफारिसमा प्रदेश सरकारले पदमुक्त गरेमा।

(२) उपदफा (१) बमोजिम पदमुक्त गर्नु पूर्व निजलाई सफाई पेश गर्ने मौका दिनु पर्नेछ।

परिच्छेद-५

कोष, अभिलेख र लेखापरीक्षण

१९. **प्रतिष्ठानको कोष**: (१) प्रतिष्ठानको आफ्नो कार्य सञ्चालनको लागि एउटा छुट्टै कोष हुनेछ।

(२) प्रतिष्ठानको कोषमा देहाय बमोजिमका रकम रहनेछन्ः-

(क) नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार र स्थानीय तहबाट प्राप्त हुने अनुदान रकम,

(ख) कुनै विदेशी सरकार र अन्तर्राष्ट्रिय सङ्घ संस्थाबाट प्राप्त हुने रकम,

(ग) परामर्श सेवा, प्रशिक्षण एवम् अनुसन्धान वा अन्य कुनै व्यावसायिक कार्य गरे बापत प्राप्त हुने रकम, र

(घ) अन्य कुनै स्रोतबाट प्राप्त हुने रकम।

(३) उपदफा (१) को खण्ड (ख) बमोजिमको रकम प्राप्त गर्दा प्रदेश सरकार मार्फत नेपाल सरकारको स्वीकृति लिनु पर्नेछ।

(४) प्रतिष्ठानको कोषको रकम वाणिज्य बैंकमा खाता खोली जम्मा गर्नु पर्नेछ।

(५) प्रतिष्ठानलाई जुन कार्यक्रम वा कामका लागि रकम प्राप्त भएको हो सो रकम सोही कार्यक्रम वा कामको लागि खर्च गर्नु पर्नेछ।

(६) कोषको खाता सञ्चालन कार्यकारी निर्देशक र लेखा प्रमुखको संयुक्त दस्तखतबाट हुनेछ।

(७) प्रतिष्ठानको आफ्नो उद्देश्य अनुरुपको कार्य गर्नको लागि चाहिने सबै खर्च उपदफा (१) बमोजिमको कोषबाट व्यहोरिनेछ।

२०. **अक्षयकोषको स्थापना**: (१) प्रतिष्ठानले आफ्नो व्यावसायिक स्वःआर्जनबाट प्राप्त रकमलाई प्रतिष्ठानको दिगो आत्मनिर्भरताको लागि परिषद्को निर्णयानुसार नेपाल सरकारको पूर्ण स्वामित्वमा रहेको वाणिज्य बैंकमा खाता खोली एक अक्षयकोष स्थापना गर्न सक्नेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको अक्षयकोषमा देहाय बमोजिमको रकम जम्मा गर्न सकिनेछः-

(क) प्रतिष्ठानले परामर्श सेवाबाट प्राप्त गरेको रकम, र

(ख) प्रशिक्षण एवम् अनुसन्धान वा अन्य कुनै व्यावसायिक कार्य गरे बापत प्राप्त हुने रकम।

(३) अक्षयकोषबाट प्राप्त आम्दानीको दश प्रतिशत रकम अक्षयकोषमा र नब्बे प्रतिशत रकम प्रतिष्ठानको कोषमा जम्मा गर्नु पर्नेछ।

(४) प्रतिष्ठानको अक्षयकोषको सञ्चालन सम्बन्धी अन्य व्यवस्था नियममा तोके बमोजिम हुनेछ।

२१. **लेखा र लेखापरीक्षणः** (१) प्रतिष्ठानको आम्दानी र खर्चको हिसाब महालेखापरीक्षकको कार्यालयबाट स्वीकृत ढाँचा र तरिका बमोजिम राखिनेछ।

(२) प्रतिष्ठानको आम्दानी तथा खर्चको हिसाबको आन्तरिक लेखापरीक्षण प्रदेश लेखा नियन्त्रकको कार्यालयबाट र अन्तिम लेखापरीक्षण महालेखापरीक्षकबाट हुनेछ।

परिच्छेद-६
प्रशिक्षण पद्धति, प्रशिक्षण सामग्री र पाठ्यक्रम

२२. **प्रशिक्षण पद्धति निर्धारण गर्नेः** (१) प्रतिष्ठानले आफ्नो उद्देश्य प्राप्तिका लागि प्रशिक्षणको पाठ्यक्रम, पद्धति, सामग्री तथा कार्यक्रम निर्धारण गर्न समय समयमा सर्वेक्षण गर्न सक्नेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम गरिएको सर्वेक्षणको आधारमा प्रतिष्ठानले प्रशिक्षणको पाठ्यक्रम, पद्धति, सामग्री तथा कार्यक्रम निर्धारण गरी स्वीकृतिका लागि परिषद्मा पेश गर्नेछ।

२३. **अन्य प्रशिक्षण कार्यक्रमको मूल्याङ्कनः** (१) प्रतिष्ठानले प्रदेश सरकार अन्तर्गतका अन्य निकायबाट सञ्चालित प्रशिक्षण कार्यक्रमको समय समयमा मूल्याङ्कन गर्न सक्नेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम गरिएको मूल्याङ्कनको आधारमा प्रतिष्ठानले प्रशिक्षण कार्यक्रममा आवश्यकतानुसार संशोधन वा परिवर्तन गर्न परिषद् मार्फत प्रदेश सरकारलाई सुझाव दिन सक्नेछ।

२४. **प्रशिक्षण पद्धतिः** प्रशिक्षार्थीको समूह तथा विषयको प्रकृति हेरी उपयोगी एवं प्रभावकारी आधुनिक प्रशिक्षण प्रविधि प्रशिक्षण कार्यक्रममा प्रयोग गर्नु पर्नेछ।

२५. **प्रशिक्षण सामग्रीः** प्रतिष्ठानको प्रशिक्षण कार्यक्रमको लागि प्रदेशको आर्थिक, सामाजिक, साँस्कृतिक, राजनैतिक परिप्रेक्ष्यमा मेल खाने र सैद्धान्तिक दृष्टिकोणबाट उपयोगी हुने प्रशिक्षण सामग्रीको व्यवस्था गर्नु पर्नेछ।

२६. **पाठ्यक्रमः** प्रशिक्षण कार्यक्रमलाई बढी फलदायी एवम् प्रभावकारी बनाउन सैद्धान्तिक एवम् व्यवहारिक पक्षमा जोड दिई पाठ्यक्रम बनाउनु पर्नेछ।

२७. **नियामक निकायः** (१) प्रतिष्ठानले प्रदेश वा स्थानीय तहमा स्थापना हुने तालिम प्रदायक संस्थाको नियामक निकायको रुपमा अनुगमन, निरीक्षण गर्न तथा त्यस्तो निकायको गुणस्तर सुधार गर्न आवश्यक निर्देशन दिन सक्नेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम दिएको निर्देशनको पालना गर्नु सम्बन्धित तालिम प्रदायक संस्थाको कर्तव्य हुनेछ।

परिच्छेद-७
विविध

२८. <u>प्रतिवेदन पेश गर्नु पर्नेः</u> (१) प्रतिष्ठानले आफूले सम्पादन गरेको काम कारबाही तथा आय व्ययको विवरण सहितको वार्षिक प्रतिवेदन आर्थिक वर्ष समाप्त भएको तीन महिनाभित्र प्रदेश सरकार समक्ष पेश गर्नु पर्नेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको प्रतिवेदनमा अन्य कुराको अतिरिक्त प्रतिष्ठानले वर्षभरिमा सम्पादन गरेको काम, उपलब्धि, त्यस्ता कामको लागि गरेको खर्च, प्रतिष्ठानको कोष तथा स्रोत साधनको अवस्था, प्रशिक्षण सम्बन्धी समस्या र सोको समाधानका उपाय सहितको विवरण समेत उल्लेख गर्नु पर्नेछ।

२९. <u>अधिकार प्रत्यायोजनः</u> (१) यो ऐन बमोजिम परिषद्‌लाई प्राप्त अधिकारमध्ये केही अधिकार प्रतिष्ठानको कार्यकारी निर्देशकलाई प्रत्यायोजन गर्न सक्नेछ।

(२) कार्यकारी निर्देशकले ऐन नियम अन्तर्गत आफूले पाएको अधिकार मध्ये केही अधिकार प्रतिष्ठानको अन्य कुनै अधिकृत कर्मचारीलाई प्रत्यायोजन गर्न सक्नेछ।

३०. <u>प्रदेश सरकारसँग सम्पर्कः</u> (१) प्रतिष्ठानले प्रदेश सरकारसँग सम्पर्क गर्दा मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्‌को कार्यालय मार्फत गर्नु पर्नेछ।

(२) प्रतिष्ठानले प्रदेश सरकारको स्वीकृति लिई आफ्नो कामसँग मेल खाने संघीय तथा अन्य प्रदेशका प्रशिक्षण सम्बन्धी निकायसँग आवश्यक सम्पर्क र समन्वय गर्न सक्नेछ।

३१. <u>स्वीकृति लिनु पर्नेः</u> प्रतिष्ठानले प्रदेश सरकारलाई आर्थिक व्ययभार पर्ने कुनै कार्य गर्नु पर्ने भएमा आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालयको स्वीकृति लिनु पर्नेछ।

३२. <u>यसै ऐन बमोजिम गरेको मानिनेः</u> यो ऐन प्रारम्भ हुनु अघि प्रदेश सुशासन केन्द्र, कर्णाली प्रदेशको नाममा भए गरेका प्रशिक्षण लगायतका सम्पूर्ण काम कारबाहीहरु यसै ऐन बमोजिम गरेको मानिनेछ।

३३. <u>सम्पत्ति र दायित्व सर्नेः</u> प्रदेश सुशासन केन्द्र, कर्णाली प्रदेशको सम्पूर्ण चल अचल सम्पत्ति र दायित्व प्रतिष्ठानमा सर्नेछ।

३४. <u>नियम बनाउन सक्नेः</u> यस ऐनको उद्देश्य कार्यान्वयन गर्नको लागि परिषद्‌को सिफारिसमा प्रदेश सरकारले आवश्यक विनियम बनाउन सक्नेछ।

३५. <u>निर्देशिका, कार्यविधि वा मापदण्ड बनाउन सक्नेः</u> परिषद्‌ले प्रशिक्षण तथा अनुसन्धान सम्बन्धी आवश्यक निर्देशिका, कार्यविधि वा मापदण्ड बनाउन सक्नेछ।